

บทที่ 4

การสำรวจเก็บข้อมูลเบื้องต้น

4.1 บทนำ

การสอบถามและเก็บข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการสอบถามถึงกลุ่มของสาเหตุและสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างจากประสบการณ์ในการควบคุมงานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยควบคุมงานก่อสร้างเพื่อให้ได้กลุ่มของสาเหตุและสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากที่สุด จึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถามว่าต้องมีประสบการณ์ในการควบคุมงานก่อสร้างอาคาร สำนักงาน ที่พักอาศัยหรือโรงงานเป็นระยะเวลา 5 ปีเป็นอย่างน้อยและต้องเป็น โครงการที่มีมูลค่ามากกว่า 10 ล้านบาทขึ้นไป โดยข้อมูลสามารถนำมาวิเคราะห์และแสดงผลได้ดังต่อไปนี้

4.2 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้จัดการ โครงการหรือตำแหน่งที่สูงกว่าซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนงานก่อสร้างและมีอำนาจในการตัดสินใจจำนวน 30 ท่าน พบกลุ่มของสาเหตุที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างสามารถแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มสาเหตุ คือ 1. เจ้าของโครงการ 2. ผู้ออกแบบและแบบการก่อสร้าง 3. ผู้รับเหมาก่อสร้าง 4. เหตุการณ์สุดวิสัย 5. กฎหมาย/ข้อบัญญัติ 6. ธรรมชาติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเปอร์เซ็นต์ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ทำประเมินการเกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างจาก 6 กลุ่มสาเหตุ มีค่าประมาณ 39.33– 98.89 เปอร์เซ็นต์ ของให้ผู้สัมภาษณ์ โดย 39.33% ของให้ผู้สัมภาษณ์ประเมินว่าสาเหตุจากธรรมชาติเป็นกลุ่มของสาเหตุความเสี่ยงที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างน้อยที่สุด ในขณะที่ 98.89% ของผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่ากลุ่มสาเหตุจากเจ้าของโครงการเป็นกลุ่มของสาเหตุหลักที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้างมากที่สุด

ตารางที่ 4-1 แสดงกลุ่มของสาเหตุและสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างและโอกาสการเกิดการเปลี่ยนแปลง

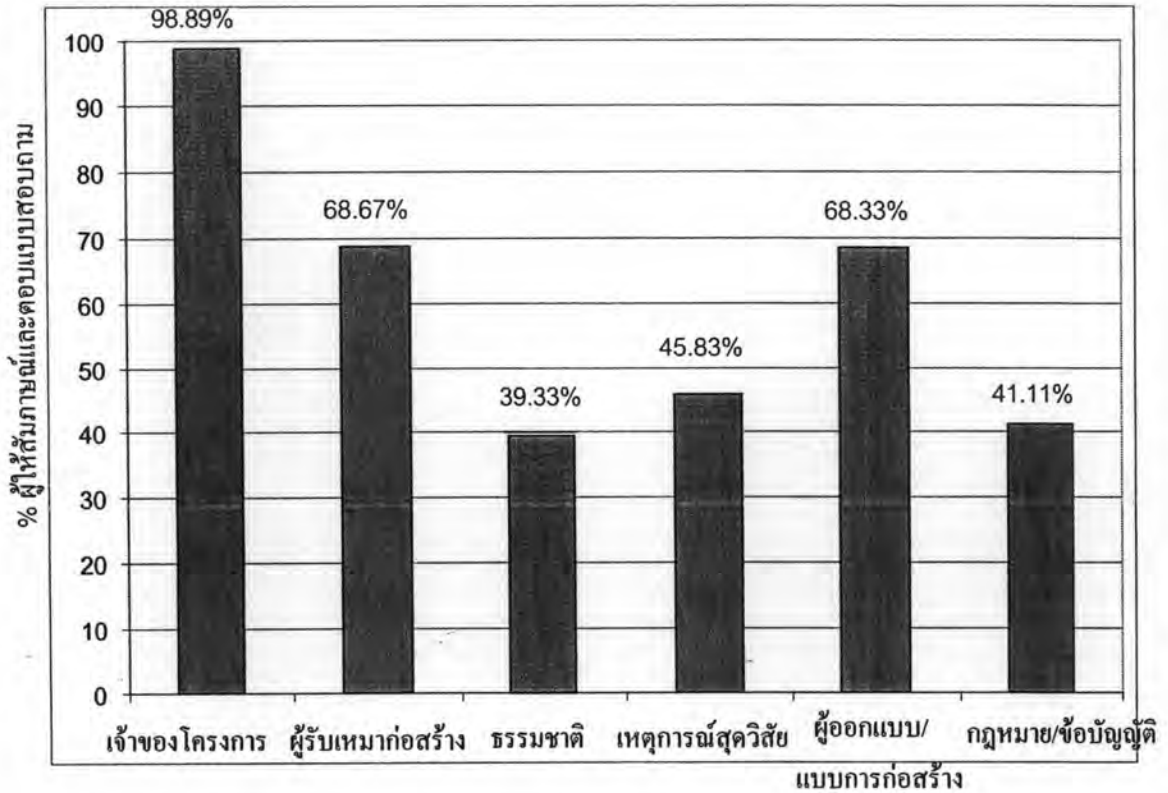
กลุ่มของสาเหตุและสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานโครงสร้าง	โอกาสเกิด(%)	เฉลี่ยโอกาสเกิด
1. กลุ่มสาเหตุจากเจ้าของโครงการ		98.89 %
1.1 เจ้าของโครงการมีข้อจำกัดในการถ่ายทอดหรือให้ข้อมูลความต้องการของตนเองต่อผู้ออกแบบและผู้รับเหมาก่อสร้างจึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้างเนื่องจากข้อมูลความต้องการ ไม่ครบถ้วน ไม่เพียงพอ	100	
1.2 เจ้าของโครงการมีข้อจำกัดในการมองเห็นภาพงานก่อสร้างจากแบบการก่อสร้าง เช่น เจ้าของโครงการคิดว่ารูปร่างของอาคารไม่เป็นไปตามที่ต้องการจึงสั่งให้เปลี่ยนแปลงตามที่ตนเองคิด เป็นต้น	96.67	
1.3 ความต้องการของเจ้าของโครงการในการแก้ไข เปลี่ยนแปลงรายละเอียดงานก่อสร้าง เช่น ต้องการเพิ่มห้องนอน ต้องการเพิ่มพื้นที่ใช้สอยของตัวอาคาร ต้องการทำหลังคาเพื่อเป็นที่จอดรถ เป็นต้น	100	
2. กลุ่มสาเหตุจากผู้รับเหมาก่อสร้าง		68.67 %
2.1 การขาดประสบการณ์เกี่ยวกับงานก่อสร้างของผู้ปฏิบัติงาน ในส่วนของผู้รับเหมาหลัก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	56.67	
2.2 การขาดประสบการณ์เกี่ยวกับงานก่อสร้างของผู้ปฏิบัติงาน ในส่วนของผู้รับเหมาช่วง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	53.33	
2.3 ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของผู้รับเหมาก่อสร้าง เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้างทำการก่อสร้างผิดไปจากแบบก่อสร้าง เป็นต้น	70.00	
2.4 การละเว้นหรือสำรวจไม่ครบถ้วน ในด้านสภาพพื้นดินซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้าง	63.33	
2.5 การขาดการประสานงานของผู้รับเหมาก่อสร้างกับฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายออกแบบมีการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้างแต่ไม่ได้ประสานงานไปยังฝ่ายก่อสร้าง หรือฝ่ายโครงสร้างไม่ได้ประสานงานกับฝ่ายงานระบบจึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้างเพื่อรองรับงานระบบ เป็นต้น	100.00	
3. กลุ่มสาเหตุจากธรรมชาติ		39.33%
3.1 การพังทลายของดินทำให้โครงสร้างอาคารเสียหาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้าง	43.33	
3.2 การทรุดตัวของพื้นดินส่งผลทำให้โครงสร้างอาคารเสียหาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้าง	36.67	
3.3 ผลจากอุทกภัยสร้างความเสียหายให้กับ โครงสร้างของตัวอาคารทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แก้ไขงาน โครงสร้าง	40.00	
3.4 สภาพของชั้นดิน/หินไม่ตรงกับการสำรวจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานฐานรากของอาคาร	40.00	

3.5 ระดับน้ำใต้ดินอยู่ในระดับสูงหรือซึมเข้ามาในพื้นที่ทำการก่อสร้างทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้างเช่น การเพิ่มความหนาของพื้นเพื่อป้องกันการซึมของน้ำ เป็นต้น	36.67	
4. กลุ่มสาเหตุจากเหตุการณ์สุดวิสัย		45.83 %
4.1 เกิดจากอุบัติเหตุในการก่อสร้างทำให้ตัวโครงสร้างเสียหายส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้าง	33.33	
4.2 สินค้าหรือวัสดุการก่อสร้างขาดตลาดไม่สามารถทำการก่อสร้างได้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้างเช่น เหล็กที่จะใช้ก่อสร้าง โครงหลังคา เหล็กที่จะใช้ทำเสาของตัวอาคารขาดตลาดทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในส่วนนั้นๆ เป็นต้น	60.00	
4.3 ฐานรากหรือเข็มของโครงสร้างเดิมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้างในส่วนของตำแหน่งเข็มหรือฐานรากของอาคาร	70.00	
4.4 ผลจากการเกิดอัคคีภัยทำให้โครงสร้างของอาคารเสียหายส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้าง	20.00	
5. กลุ่มสาเหตุจากผู้ออกแบบและแบบก่อสร้าง		68.33 %
5.1 แบบก่อสร้างผิดพลาดไม่สามารถทำการก่อสร้างได้	56.67	
5.2 แบบก่อสร้างไม่มีความชัดเจน เช่น ตัวเลข ตัวหนังสือ รายละเอียดของวัสดุที่ระบุไม่ชัดเจน	76.67	
5.3 แบบก่อสร้างไม่สัมพันธ์กับพื้นที่ที่ทำการก่อสร้างเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้าง	56.67	
5.4 แบบการก่อสร้างที่มีความขัดแย้งกัน ไม่เหมือนกันในแต่ละชุดของแบบก่อสร้าง เช่น ความขัดแย้งกันของแบบในแบบก่อสร้างและแบบสถาปัตย์	86.33	
6. กลุ่มสาเหตุจากกฎหมาย/ข้อบัญญัติการก่อสร้าง		41.11 %
6.1 ลักษณะของสัญญาก่อสร้างบางประเภทที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงาน โครงสร้าง เช่น สัญญาประเภทออกแบบ-ก่อสร้าง (Design-Build) ที่มีการออกแบบและก่อสร้าง ไปพร้อมกัน เป็นต้น	56.67	
6.2 ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการก่อสร้างในด้านการป้องกันอัคคีภัย เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับทางหนีไฟ จำนวนทางออกฉุกเฉิน การสำรองน้ำเพื่อการดับเพลิงซึ่งอาจต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเพื่อรองรับที่กักเก็บน้ำสำรอง เป็นต้น	33.33	
6.3 การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับเกี่ยวกับผังเมือง	33.33	

โดยสาเหตุการเปลี่ยนแปลงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ

1. การเปลี่ยนแปลงเทคนิคหรือวิธีการก่อสร้างเพื่อให้สามารถทำการก่อสร้างได้ เช่น เปลี่ยนจากเข็มตอกเป็นเข็มเจาะ เปลี่ยนจากพื้นหล่อในที่เป็นแผ่นพื้นสำเร็จรูป เป็นต้น (เพิ่มเติมในส่วนของผู้รับเหมาก่อสร้าง)

2. การเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือเทคนิคการก่อสร้างเนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวย เช่น อาจต้องก่อสร้างโครงหลังคาหรืออาจต้องเร่งก่อสร้างชั้นถัดไปเพื่อบังฝนให้สามารถก่อสร้างต่อไปได้ (เพิ่มเติมในส่วนของเหตุการณ์ธรรมชาติ)

รูปที่ 4-1 แสดงผลการสำรวจกลุ่มของสาเหตุและสาเหตุที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานก่อสร้าง

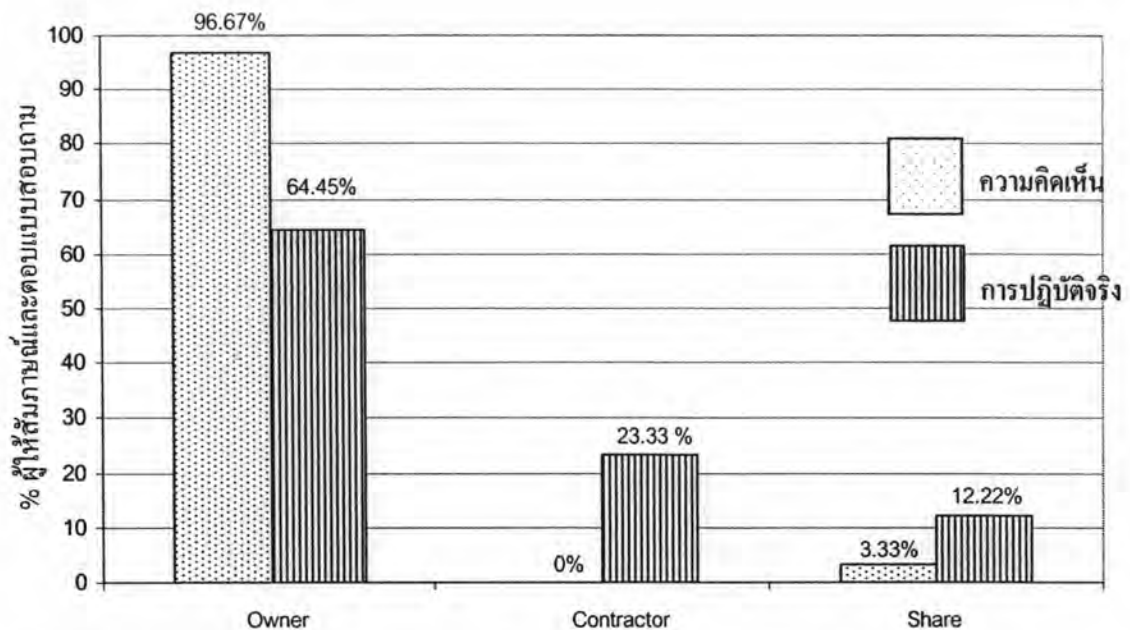
รูปที่ 4-1 แสดงเปอร์เซ็นต์การเกิดขึ้นของกลุ่มของสาเหตุที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในงานก่อสร้างซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ จากการเกิดการเปลี่ยนแปลง กลุ่มสาเหตุที่พบมาก คือ การเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มของสาเหตุเจ้าของโครงการก่อสร้างที่มีมากถึง 98.89% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมา ก็จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีสาเหตุมาจากกลุ่มของสาเหตุผู้รับเหมาก่อสร้างเอง และ จากกลุ่มของสาเหตุผู้ออกแบบ/แบบก่อสร้าง (68.67% , 68.33% ตามลำดับ) ส่วนอีกกลุ่มสาเหตุเกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง คือ กลุ่มของสาเหตุเหตุการณ์ธรรมชาติ เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดจากการสัมภาษณ์ประมาณ 39.33 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มของสาเหตุเหตุการณ์สุวิสัยและกลุ่มของสาเหตุกฎหมาย/ข้อบัญญัติ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น 45.83 % และ 41.11% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามลำดับ แต่เราก็ไม่ควรมองข้ามความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มสาเหตุเหล่านี้

เนื่องจากเปอร์เซ็นต์การเกิดของสาเหตุดังกล่าวมีค่าปานกลางถึงสูงจึงควรทำการศึกษาถึง การปฏิบัติและความคิดเห็น ในการเรียกร้องสิทธิและความรับผิดชอบต่อสาเหตุที่ก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงโดยสามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มของสาเหตุจากเจ้าของโครงการ

ในส่วนของสาเหตุจากเจ้าของโครงการก่อสร้างผู้ให้สัมภาษณ์ประเมินว่าสาเหตุดังกล่าว เป็นความเสี่ยงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนของงาน โครงสร้างอยู่ในระดับสูงสุด คือ 98.89% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (จากรูปที่ 4-1) ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงมากที่สุดจากมุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้ทำการสำรวจ

แต่อย่างไรก็ตามผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าการเปลี่ยนแปลงที่มีสาเหตุจากเจ้าของ โครงการสามารถเรียกร้องสิทธิ (Claim) ในส่วนของค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ระยะเวลาที่ต้องขยาย ออกไป หรือเรียกร้องทั้ง 2 ส่วนได้แล้วแต่กรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ประมาณ 94.45% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่าผู้รับเหมาก่อสร้างจะทำการ เรียกร้องสิทธิจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งเมื่อมองในมุมมองของการเรียกร้องสิทธิแยกออกไป (ภาคผนวก ก-2) ก็พบว่าประมาณ 68.24% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มองว่าสามารถเรียกร้อง สิทธิได้จะทำการเรียกร้องในส่วนของระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้าง แต่ส่วนใหญ่ 94.12% ของ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มองว่าสามารถเรียกร้องสิทธิได้จะทำการเรียกร้องในส่วนของ ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น โดยให้เหตุผลที่ไม่เรียกร้องระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างว่าได้รับการร้อง ขอบจากเจ้าของโครงการก่อสร้างให้ทำการก่อสร้างโครงการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สัญญา เพื่อให้เจ้าของโครงการได้เข้าใช้สถานที่ตามกำหนด ซึ่งเจ้าของโครงการส่วนมากยินยอมที่จะ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด

รูปที่ 4-2 เปรียบเทียบการรับผิดชอบความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงจากความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงของผู้รับเหมาก่อสร้างในกลุ่มของสาเหตุจากเจ้าของโครงการ

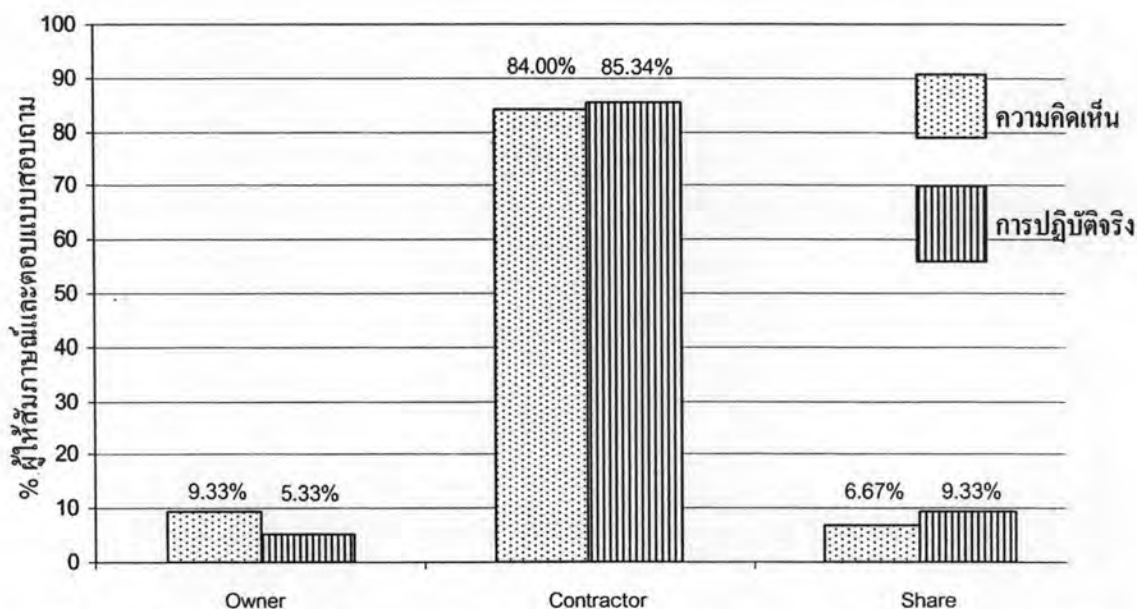
ในส่วนของการรับผิดชอบต่อผลที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานโครงสร้างจากเจ้าของโครงการแสดงในรูปที่ 4-2 โดย 96.67 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นที่ว่าถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงที่มาจากเจ้าของโครงการไม่ว่าจะเป็นสาเหตุใดๆก็ตามควรเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของโครงการ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้จะตรงข้ามกับการปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่เป็นความรับผิดชอบของเจ้าของโครงการเกิดขึ้นประมาณ 64.45 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น ส่วนที่เหลือ 35.55 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นของผู้รับเหมาก่อสร้างหรือรับผิดชอบร่วมกันระหว่างเจ้าของโครงการกับผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยผลดังกล่าวอาจเกิดจากมาจากเจ้าของโครงการไม่รับผิดชอบต่อเปลี่ยนแปลงใดๆทั้งสิ้น ไม่มีการบันทึกการเปลี่ยนแปลงและการยอมรับจากเจ้าของโครงการ หรือผู้รับเหมาก่อสร้างอาจยินยอมรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนั้นไว้เองเพื่อลดปัญหาการขัดแย้งกับเจ้าของโครงการและเพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจ ดึงดูดใจให้กับเจ้าของงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการได้งานใหม่ในอนาคต เป็นต้น

2) กลุ่มของสาเหตุจากผู้รับเหมาก่อสร้าง

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากตัวผู้รับเหมาก่อสร้างเอง ประมาณ 55 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าเกิดจากการขาดประสบการณ์ในขั้นตอนการก่อสร้างของตัวผู้รับเหมาก่อสร้างและผู้รับเหมาช่วงเอง ส่วนจากการความผิดพลาดในการก่อสร้าง การละเว้นหรือสำรวจไม่ดีถ้วนหรือการขาดการประสานงานกันมีอัตราการเกิดขึ้นสูงถึง 63 - 70 % โดยความผิดพลาดที่เกิดจากตัวของผู้รับเหมาก่อสร้างส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประมาณ 84.67 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความคิดเห็นว่าเป็นการไม่สามารถเรียกหรือ

สิทธิ์กรณีการเปลี่ยนแปลงที่มีจากสาเหตุนี้จากเจ้าของโครงการได้ แต่อีก 15.33 % ของผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าสามารถทำการเรียกร้องค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้ในบางสาเหตุ เช่น การเปลี่ยนแปลงงานโครงสร้างจากการสำรวจไม่ครบถ้วนซึ่งอาจเป็นผลจากความไม่แน่นอนของสภาพชั้นดินหรือการขาดการประสานงานกัน โดยอาจมีเหตุจากการจัดเตรียมวัสดุที่ต้องใช้ในการก่อสร้างไว้ล่วงหน้าแต่เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นก็จะทำให้วัสดุที่เตรียมไว้ไม่สามารถนำมาใช้ได้จึงสามารถเรียกร้องค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้ แต่เมื่อมองโดยภาพรวมการเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุผู้รับเหมาก่อสร้างจะส่งผลให้ผู้รับเหมาก่อสร้างต้องรับผิดชอบกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นและอาจส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา

ในส่วนของการรับผิดชอบต่อความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากตัวผู้รับเหมาก่อสร้าง

รูปที่ 4-3 เปรียบเทียบการรับผิดชอบต่อความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงจากความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงของผู้รับเหมาก่อสร้างในกลุ่มของสาเหตุจากผู้รับเหมาก่อสร้าง

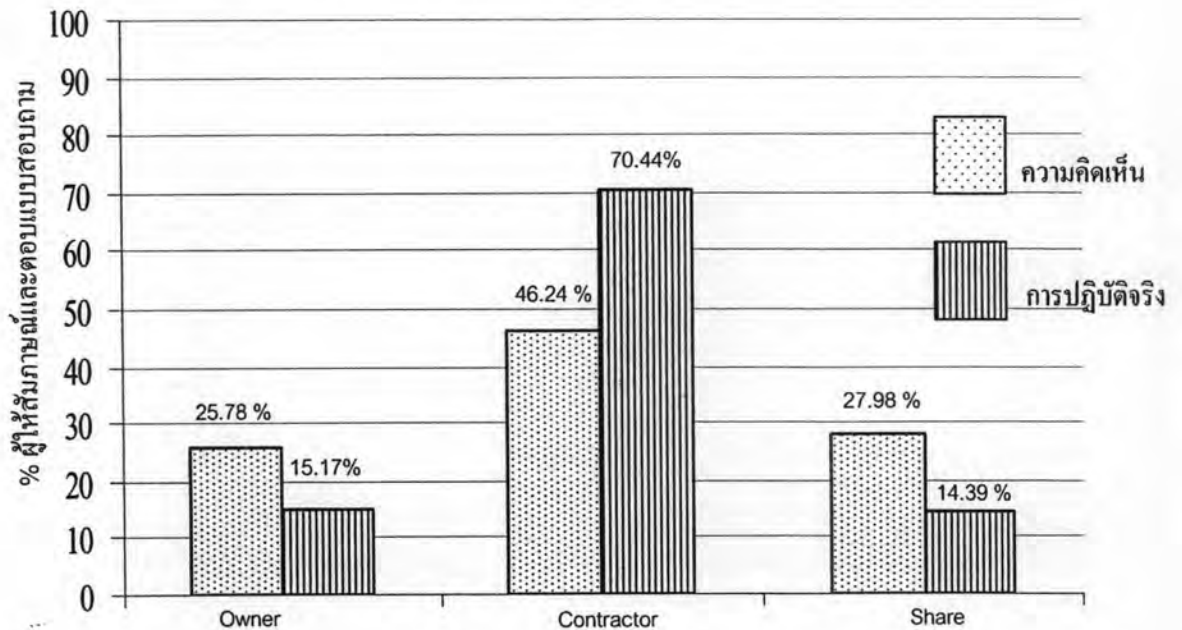
จากความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงในปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้รับเหมาก่อสร้างควรต้องรับผิดชอบต่อความเสี่ยงที่เกิดขึ้นทั้งในส่วน of ค่าใช้จ่ายและระยะเวลาที่ต้องเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นสาเหตุการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากตัวผู้รับเหมาก่อสร้างเอง ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างจึงควรพิจารณาให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสาเหตุนี้ว่ามีการเกิดขึ้นมากน้อยเท่าไร เพื่อที่จะได้ระมัดระวังในการวางแผน จัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

3) กลุ่มของสาเหตุจากธรรมชาติ

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ 39.33 % ของผู้ให้สัมภาษณ์พบว่าการเปลี่ยนแปลงในงานโครงสร้างที่มีสาเหตุมาจากธรรมชาติ และพบว่ามีบางสาเหตุที่เกือบไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ขึ้นเลย เช่น การเปลี่ยนแปลงเนื่องจากแผ่นดินไหว เพราะว่าบริเวณภาคกลางของประเทศไทยมีการเกิดแผ่นดินไหวน้อยมากหรือถ้าเกิดก็ไม่รุนแรงมากนักซึ่งไม่ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากมีพระราชบัญญัติในการออกแบบเพื่อรองรับแผ่นดินไหวได้ในระดับหนึ่ง เป็นต้น

ในส่วนของการรับผิดชอบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ

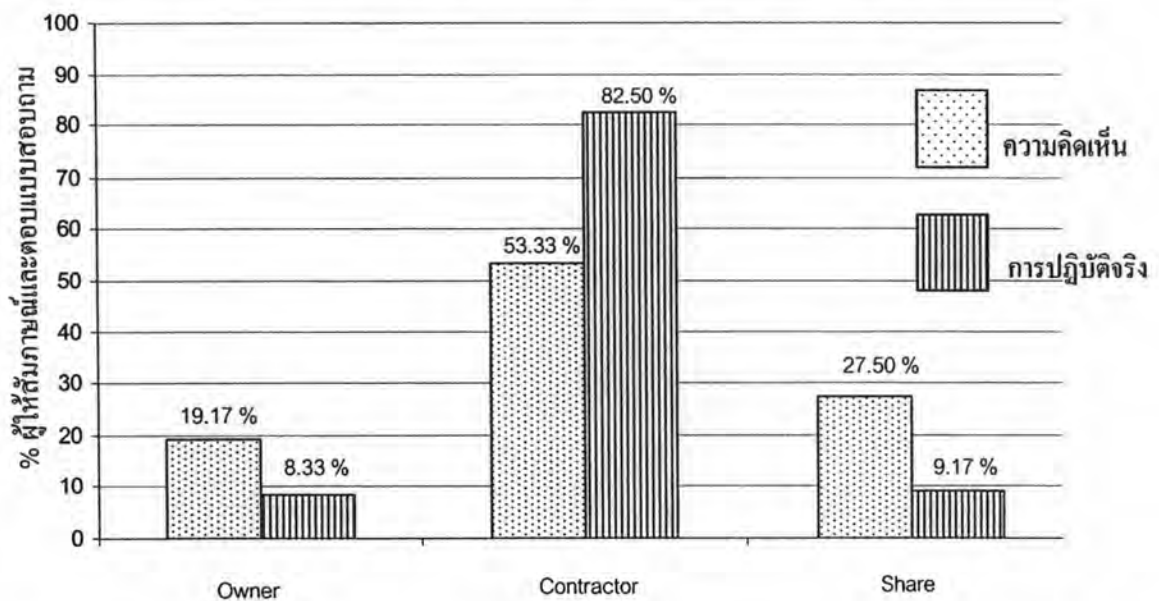
รูปที่ 4-4 เปรียบเทียบการรับผิดชอบความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงจากความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงของผู้รับเหมาก่อสร้างในกลุ่มของสาเหตุจากเหตุการณ์ธรรมชาติ

ผลการวิจัยในส่วนของการรับผิดชอบต่อความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากเหตุการณ์ธรรมชาติ พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ 46.24% ของผู้ตอบแบบสอบถาม มองว่าควรเป็นความรับผิดชอบของผู้รับเหมาก่อสร้างเอง และยังมีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วน 27.98 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่าควรเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของโครงการหรืออาจมีการรับผิดชอบร่วมกันของทั้ง 2 ฝ่ายในปริมาณที่เท่ากัน ซึ่งสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติในปัจจุบันพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าผู้รับเหมาก่อสร้างนั้นต้องรับผิดชอบต่อผลของการเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุนี้สูงถึง 70.44 % ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยการปฏิบัติจริงมีความแตกต่างกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามประมาณ 24 % ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายที่ทำให้ผู้รับเหมาก่อสร้างต้องรับผิดชอบสูงกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างจึงต้องทำความเข้าใจกับสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มของสาเหตุจากธรรมชาติและควรที่จะทราบถึงระดับความสำคัญที่จะเกิดขึ้นเพื่อที่จะสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุนี้ได้

4) กลุ่มของสาเหตุจากเหตุการณ์สุ่วิสัย

ผลจากการสำรวจพบว่า 45.83 % ของผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่า กลุ่มสาเหตุจากเหตุการณ์สุ่วิสัยมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้าง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยหากเกิดการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มของสาเหตุนี้ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณ 67.50 % มองว่า ไม่สามารถเรียกร้องสิทธิ์จากเจ้าของโครงการได้ ซึ่งการที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการเรียกร้องสิทธิ์ได้นี้ทำให้ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงตกอยู่กับผู้รับเหมาก่อสร้างทั้งในเรื่องของค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการดำเนินงานก่อสร้างที่ได้ระบุไว้ในตัวสัญญา

ในส่วนของการรับผิดชอบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์สุ่วิสัย

รูปที่ 4-5 เปรียบเทียบการรับผิดชอบความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงจากความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงของผู้รับเหมาก่อสร้างในกลุ่มของสาเหตุจากเหตุการณ์สุ่วิสัย

ในส่วนของการรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากเหตุการณ์สุ่วิสัย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันกับการปฏิบัติจริงในปัจจุบัน กล่าวคือผู้รับเหมาก่อสร้างต้องรับผิดชอบกับความเสียหายที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุนี้ แต่จะมีความแตกต่างกันมากพอสมควรระหว่างความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่คิดว่าผู้รับเหมาก่อสร้างต้องรับผิดชอบกับความเป็นจริงในปัจจุบันที่แตกต่างกันประมาณ 30 % เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าในบางสาเหตุ เช่น สินค้าหรือวัสดุการก่อสร้างขาดตลาด ฐานรากหรือเสาเข็มของโครงสร้างเดิมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ควรที่จะเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของหรือการรับผิดชอบร่วมกัน แต่ที่เกิดขึ้นจริงผู้รับเหมาก่อสร้างเป็นผู้รับผิดชอบความเสี่ยงนี้อยู่ ดังนั้น

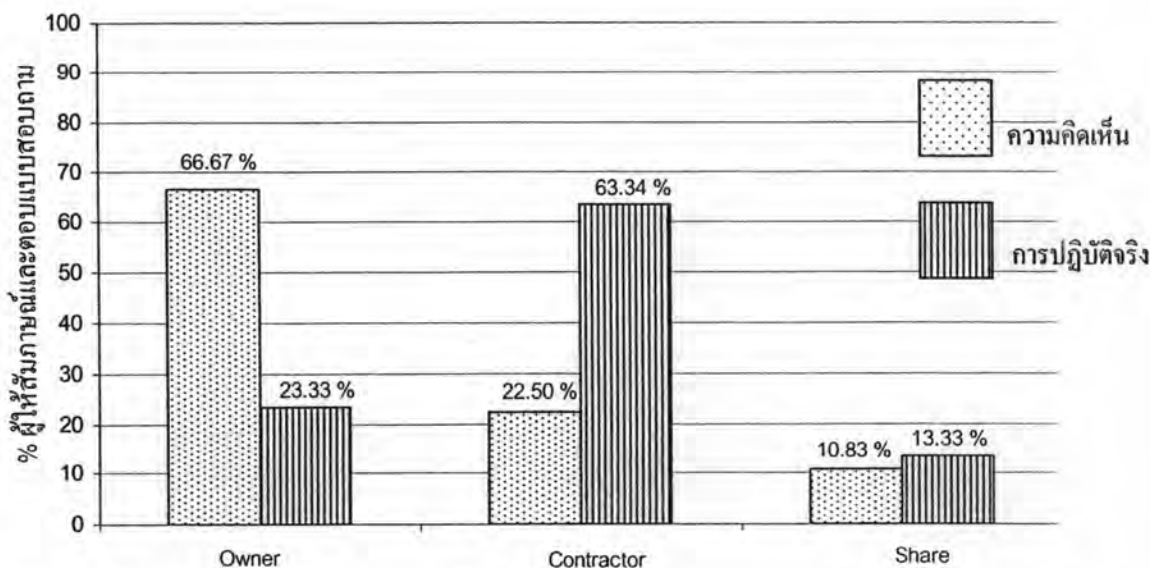
เหตุการณ์สุ่ววิสัยจึงเป็นอีกกลุ่มของสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยตรงจึงไม่ควรที่จะมองข้ามกับการเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุนี้

5) กลุ่มของสาเหตุจากผู้ออกแบบและแบบก่อสร้าง

จากการสำรวจพบว่า 68.33 % ของผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากผู้ออกแบบและแบบก่อสร้างเป็นกลุ่มของสาเหตุที่มีความเสี่ยง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มสาเหตุอื่นๆ พบว่าลำดับการเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ในลำดับที่ 3 รองจากสาเหตุเจ้าของโครงการก่อสร้างและสาเหตุจากตัวผู้รับเหมาก่อสร้างที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงการก่อสร้าง

แต่เมื่อพิจารณาถึงการเรียกร้องสิทธิ์การเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุผู้ออกแบบและแบบก่อสร้าง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ประเมินว่าสามารถเรียกร้องสิทธิ์ได้มีความใกล้เคียงกับผู้ประเมินว่าเรียกร้องสิทธิ์ไม่ได้ (52.50 % และ 47.50 % ตามลำดับ) โดยกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ประเมินว่าสามารถเรียกร้องสิทธิ์ได้ให้ความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงจากผู้ออกแบบและแบบก่อสร้างที่เกิดจากความผิดพลาดนั้นเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ฝ่ายเจ้าของโครงการที่ให้ข้อมูลต่างๆ ของพื้นที่คลาดเคลื่อน ไม่ตรงกับความเป็นจริง แบบก่อสร้างที่มีความไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในงานโครงสร้างดังกล่าวสามารถเรียกร้องสิทธิ์ได้ทั้งค่าใช้จ่ายและระยะเวลาที่เพิ่มขึ้น แต่สำหรับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ประเมินว่าไม่สามารถเรียกร้องสิทธิ์ได้กล่าวว่าความผิดพลาดดังกล่าวเกิดจากผู้รับเหมาก่อสร้าง เช่น การนำแบบก่อสร้างฉบับเก่ามาใช้หรือการไม่ตรวจสอบรายละเอียดของแบบก่อสร้างให้ชัดเจนก่อนทำการก่อสร้าง เป็นต้น

ในส่วนของการรับผิดชอบกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากผู้ออกแบบและแบบก่อสร้าง

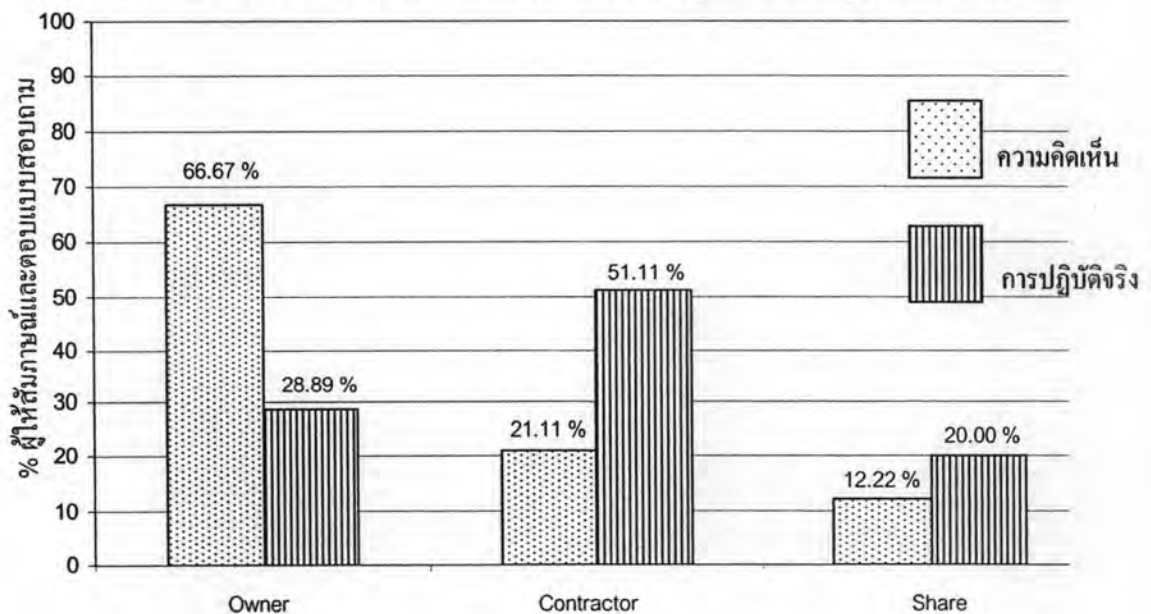
รูปที่ 4-6 เปรียบเทียบการรับผิดชอบความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงจากความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงของผู้รับเหมาก่อสร้างในกลุ่มของสาเหตุจากผู้ออกแบบและแบบก่อสร้าง

รูปที่ 4-6 แสดงถึงความแตกต่างของความคิดเห็นและการปฏิบัติงานจริงของผู้ตอบแบบสอบถามในการรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสาเหตุของผู้ออกแบบและแบบก่อสร้าง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นคิดว่าการเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุนี้ควรเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของโครงการก่อสร้าง (66.67 %) ซึ่งตรงข้ามกับการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันอย่างชัดเจนว่าผู้รับเหมาก่อสร้างต้องรับผิดชอบกับการเปลี่ยนแปลงนี้อยู่สูงถึง (63.34 %) ทำให้เห็นได้ว่าสาเหตุจากผู้ออกแบบและแบบก่อสร้างนี้เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อผู้รับเหมาก่อสร้างโดยตรง ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างจึงต้องพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุนี้

6) กลุ่มของสาเหตุจากกฎหมาย/ข้อบัญญัติการก่อสร้าง

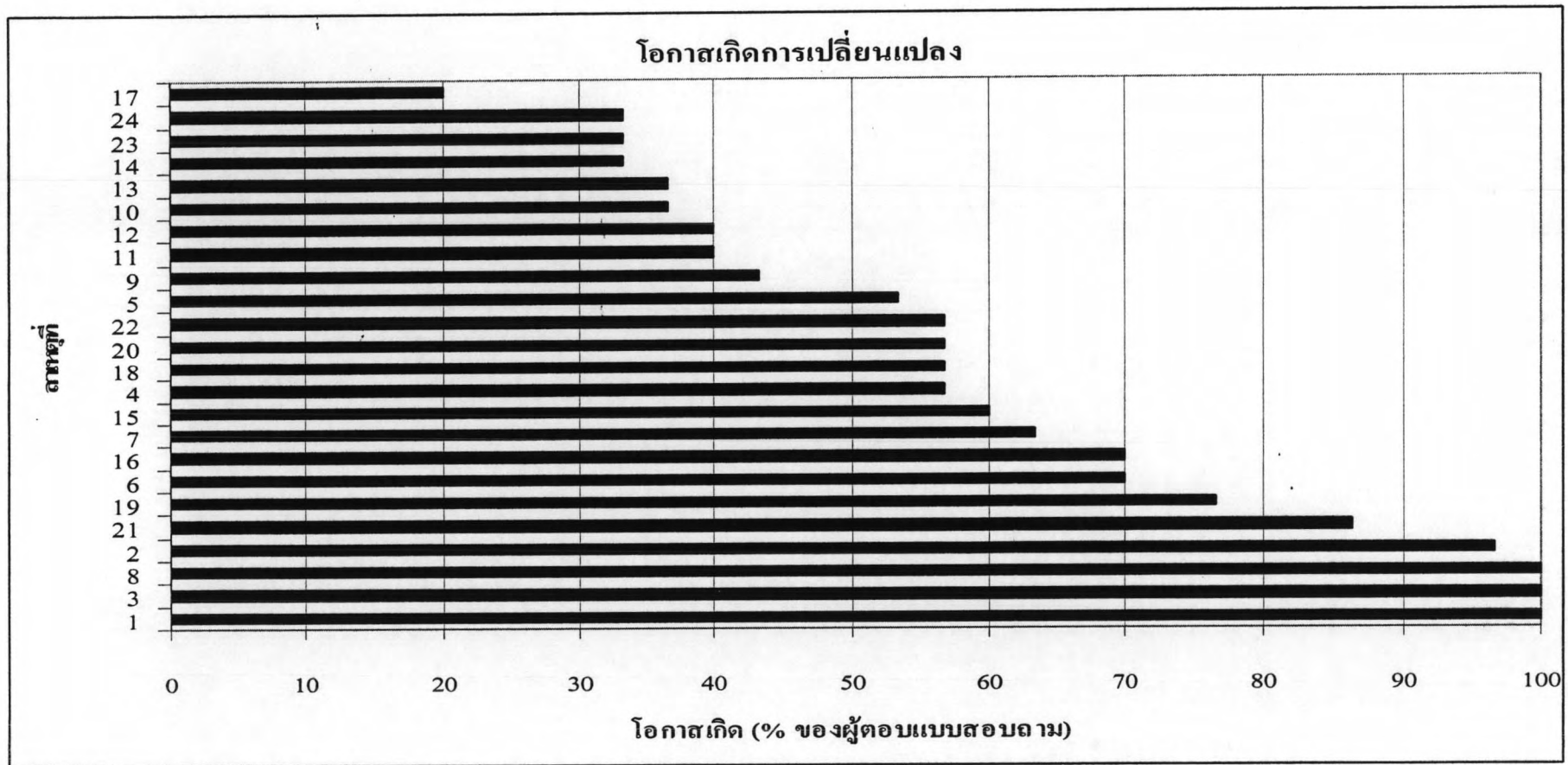
จากแบบสอบถามพบว่าประมาณ 41.11 % ของผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ ในส่วนของกลุ่มของสาเหตุของกฎหมาย/ข้อบัญญัติการก่อสร้าง และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (68 %) มีความคิดเห็นที่สามารถเรียกร้องสิทธิจากเจ้าของโครงการได้

ในส่วนของการรับผิดชอบกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย/ข้อบัญญัติการก่อสร้าง

รูปที่ 4-7 เปรียบเทียบการรับผิดชอบความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงจากความคิดเห็นและการปฏิบัติงานจริงของผู้รับเหมาก่อสร้างในกลุ่มของสาเหตุจากกฎหมาย/ข้อบัญญัติการก่อสร้าง

ในส่วนของการรับผิดชอบกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย/ข้อบัญญัติการก่อสร้าง ส่วนใหญ่ประมาณ 66.67% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าควรเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของโครงการที่จะต้องรับผิดชอบกับความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในงานก่อสร้างนี้ แต่เมื่อมองในการปฏิบัติงานจริงจะตรงข้ามกันคือผู้รับเหมาก่อสร้างกลับต้องเป็นผู้รับผิดชอบกับความเสี่ยงนี้ (51.11 %) หรืออาจจะต้องรับผิดชอบร่วมกับเจ้าของโครงการ (20.00 %)

รูปที่ 4-8 แสดงภาพรวม โอกาสเกิดการเปลี่ยนแปลงจากทั้ง 24 สาเหตุ

เมื่อมองในภาพรวมถึงโอกาสการเกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างจากทุกสาเหตุที่ได้กล่าวมาจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุในส่วนใหญ่เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเกิน 30% ของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรูปที่ 4-8 และเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสาเหตุที่ 1 เจ้าของโครงการมีข้อจำกัดในการถ่ายทอดหรือให้ข้อมูลความต้องการของตนเอง สาเหตุที่ 3 ความต้องการของเจ้าของโครงการและสาเหตุที่ 8 การขาดการประสานงานของผู้รับเหมาก่อสร้างกับฝ่ายต่างๆ มีโอกาสเกิดขึ้นสูงถึง 100% ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่าทุกท่านได้เคยมีประสบการณ์กับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มาแล้ว และวิเคราะห์ถึงสาเหตุทั้งหมดพบว่ามีจำนวนสาเหตุมากถึง 23 สาเหตุที่มีโอกาสเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมากกว่า 30% นอกจากนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เหลือก็ยังมีโอกาสเกิดขึ้นได้เหมือนกันถึงแม้จะไม่มากเหมือน 15 สาเหตุแรก ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างควรเพิ่มความระมัดระวังเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น

4.3 สรุป

การสำรวจ โดยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามของผู้จัดการ โครงการ วิศวกรใน ส่วนของผู้รับเหมาก่อสร้างพบว่ากลุ่มของสาเหตุที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1. เจ้าของโครงการก่อสร้าง 2. ผู้รับเหมาก่อสร้าง 3. ผู้ออกแบบและแบบ การก่อสร้าง ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างที่สูงถึง 98.89 %, 68.67% และ 68.33% ตามลำดับ ซึ่งทำให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างที่เกิดจากสาเหตุทั้ง 3 นี้เกิดขึ้น ในระดับที่สูง แต่ก็ยังมีกลุ่มของสาเหตุจากเหตุการณ์ธรรมชาติ เหตุการณ์สุดิวสัย กฎหมาย/ ข้อบัญญัติการก่อสร้างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างได้อีกซึ่งอาจไม่สูงเหมือน 3 กลุ่มของสาเหตุแรกแต่ก็มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้เสมอ ถ้าผู้รับเหมาก่อสร้างมองข้าม หรือไม่ระมัดระวังในการวางแผนจัดการงานก่อสร้าง

ในส่วนของการเรียกร้องสิทธิในมุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามจากส่วนของผู้รับเหมาก่อสร้างพบว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากกลุ่มของสาเหตุเจ้าของโครงการเท่านั้นที่สามารถดำเนินการเรียกร้องสิทธิได้ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใดๆ ก็ตาม ซึ่งอาจจะเรียกร้องในส่วน ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้าง ระยะเวลาในการก่อสร้างหรือเรียกร้องทั้ง 2 ส่วนร่วมกัน ขึ้นอยู่กับว่าผู้รับเหมาก่อสร้างจะทำการตกลงกับเจ้าของโครงการเป็นอย่างไร ซึ่งการเรียกร้องสิทธิ ในส่วนนี้ต้องพิจารณาถึงข้อตกลงที่ได้ทำไว้ในสัญญาด้วย ในส่วนของ 5 กลุ่มของสาเหตุที่เหลือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเห็นว่าไม่สามารถเรียกร้องสิทธิในส่วน of ค่าใช้จ่ายและ ระยะเวลาได้รวมไปถึงในการปฏิบัติจริง ความรับผิดชอบส่วนใหญ่ต่อการเปลี่ยนแปลงในงาน โครงสร้างที่เกิดขึ้นจะตกอยู่กับตัวผู้รับเหมาก่อสร้าง ดังนั้นผลการวิจัยจากบทนี้ทำให้

ผู้รับเหมาก่อสร้างจำเป็นต้องหาวิธีการเข้ามาจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยการลดโอกาสที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานก่อสร้างของผู้รับเหมาก่อสร้างเอง ซึ่งงานวิจัยในบทต่อไปจะนำเสนอความสำคัญของแต่ละกลุ่มของสาเหตุและสาเหตุ รวมไปถึงการเสนอแนวทางในการจัดการความเสี่ยงเข้ามาช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงและวิธีการดำเนินงานในมุมมองของผู้รับเหมาก่อสร้าง เพื่อให้ผู้รับเหมาก่อสร้างสามารถเลือกวิธีการในการจัดการที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้รับเหมาก่อสร้างสำหรับการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น